

μέ τὴν πολιτικὴν τῶν ἐλευθερίων, καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν εὐκλείων καὶ λαμπρότητα.

§ 4γ. Αἱ Ἀθῆναι ἔπαυσαν τοῦ νὰ εἶναι, ὡς ἐν τῇ προλαβούσῃ περιόδῳ ἐσημειώσαμεν, ἡ κοινὴ ἐστία, ἡ παντοκρατορικὴ καθέδρα τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Εἰς τὸ διάστημα αὐτῆς τῆς περιόδου ἡ ἐν Αἰγύπτῳ νεοκτισθεῖσα πόλις τῆς Ἀλεξανδρείας, ὀνύμει τῆς εὐτυχοῦς τῆς τοποθεσίας, συνεφέλκησεν εἰς τὸν κόλπον τῆς, μαζὴ μὲ τὰ πλοῦτη τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, καὶ τὰς τέχνας, καὶ τὰ μαθήματα. Ὑπὸ τῆς εὐνόμου διοικήσεως τῶν Πτολεμαίων συνεστήθη ἡ περίφημος βιβλιοθήκη, καὶ τὸ περικλεῖς Μουσεῖον, τὸ ὁποῖον ἀπεκατέστη τὸ κέντρον καὶ γενικὸν συνέδριον ὄλων τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου. Τὰ τῶν Ἑλλήνων μαθήματα μετοίκησαν λοιπὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἄλλ' ἡ καλλιέργεια, καὶ γύμνασις αὐτῶν, ἡ ὁποία εἰς τὰς Ἀθήνας προήρχετο ἀπὸ φυσικὴν ὄρεξιν καὶ ἔξιν τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπεκατέστη σπουδὴ τεχνικὴ, καὶ συστηματικῶς ὠρισμένη παιδεία. Τότε κατὰ πρώτην φορὰν ἐχρηιάσθη νὰ διαγραφῇ, ὡς ἐκ συστήματος, ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐχρεωσοῦσε νὰ προγυμνασθῇ ἐκεῖνος ὁποῦ ἐφιλοτιμεῖτο νὰ κληρωθῇ τὸν τίτλον τοῦ πεπαιδευμένου. Τότε συνετέθη ὁ κανὼν, κατ' ὃν οἱ παλαιοὶ Συγγραφεῖς κατὰ κλάσιν διετάρχησαν. Διὸ καὶ Κλασικοὺς οἱ ξένοι τοὺς ἐπωνόμασαν. Τότε αἱ ἐλευθέραι τέχναι, ὑπὸ μιᾶ γενικῆ προσωνυμίας συμπεριλαμβανόμεναι, Ἐγκύκλια μαθήματα ὀνομάσθησαν. Εἰς αὐτὴν τὴν Ἐγκύκλιον παιδείαν, καθὼς τὴν ὀνομάζει ὁ Ἱερὸς Κλήμης Ἀλεξανδρείας, συμπεριλαμβάνοντο ἡ Γραμματικὴ· ἡ Ῥητορικὴ· καὶ Διαλεκτικὴ· ἡ Ἀριθμητικὴ· ἡ Γεωμετρία· ἡ Ἀστρονομία· καὶ ἡ Μουσικὴ.

§ 4δ. Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀφεύκτως ἔπρεπε νὰ αἰσθανθῇ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς νέας μεταρρυθμίσεως. Ἡ Εὐγενικὴ

